

23.81x32.14	1/4	39 עמוד	י תד השבוע - י תד נאמן	21/03/2014	41664981-9
עמותת מתנת חיי - 983641					

מפגש מרגש בדרך להשתלה | 'רק בדרך ל'בילינסון' זיהיתי להפתעתי את התורם: חברי מימי בחרותי ב'קול תורה'...

יוסי דויטש וישי צור הם שניהם תורמי כליה באותו היום

הרב ישעיהו הבר (מימין) עם הרב ישעיהו ארנפלד תורם כליה במחלקת השתלות

התורם אברהם שפירא בבית החולים

מוסר כליות

שני תורמים נתנו בשר מבשרם ואבר מגופם - ושני מושתלים שקיבלו חיים. סיפורם של השניים, שניים מני מאות, מכיל בקרבו את כל האלמנטים האנושיים, ובעיקר את כוח הנתינה של 'חסד בגופו', שכמותו יש רק בעם ישראל • פאנל אנושי מרתק משחזר שלב אחר שלב את מסע ההצלחה המופלא של תרומת כליה, באמצעות עמותת 'מתנת חיים'. קשר דם / ש. וייס /

הפאנל שלנו נפתח באופן מפתיע אישם במדבריות פקיסטן. המלחמה האכזרית בין אירן לעירק מתנהלת במלוא עצמתה, ולהזכרכם אנו עדיין בשנות השמונים (למנינם). משאיות צבאיות מסתובבות בערי אירן וחוטפות גברים לצבא השיעי. 'החטופים' יעברו טירונות מזוהת שתארך שבוע בלבד, ואז יושלכו כבשר תותחים לשדה הקרב מול סדאם חוסיין. קבוצות ענק מתארגנות לכריחה מהמדינה, ככל אמצעי אפשרי. אביו של "דוד שמש" ממשכן את ביתו כדי להשיג את \$5,000 הדולרים שנדרשים כדי להימלט. הכסף יועבר למתווכים, ובהמשך עוד יש להוסיף "בקשיש" לכל שוטר בדרך... המסלול יהיה ארוך - מאיראן למדבריות פקיסטן, משם לאתונה, ורק משם לישראל.

באחד ממעברי הגבול בפקיסטן רדפו אחרי הקבוצה שוטרים מקומיים, ואף ירו באנשיה. השליכו את כל רכושם ונמלטו למדבריות החמות של פקיסטן למסע שנמשך שלושה ימים מלאים, בחום של תמוז. נותרו ללא אוכל וללא שתייה כלל. שלושה ימים של הליכה רגלית מתישה ללא טיפת מים. לימים - יבין דוד - הימים הללו קבעו את גורלו כחולה כליות. ההליכה המאומצת בתנאים הקשים, ההתייבשות, פגעו בכליות פגיעה בלתי הפיכה. לא ארך זמן רב מאז עלייתו המאושרת ארצה, כאשר התבשר שעליו להזדקק לטיפול דיאליזה קבועים. במשך שבע שנים קיבל טיפולי דיאליזה עד שלפני 18 שנה בוצעה בו השתלת כליה מוצלחת. כאן התחילו השנים הטובות של חייו ששוב נגדעו בעקבות תאונה. הוא חזר להיות מטופל בדיאליזה למשך שמונה וחצי השנים הבאות.

'לא כל אחד זוכה'

ר"ח כסלו, תשע"ד.

בבית החולים 'בילינסון' הובילו אחים את הרב אברהם שפירא לחדר הניתוחים. הוא לא היה חולה, אלא בריא "פרפקט" במאת האחוזים - כפי

24.22x32.44	2/4	40	עמוד	י תד נאמן - י תד השבוע	21/03/2014	41664987-5
עמותת מתנת חיי - 983641						

כך נולדה 'מתנת חיים'

עד לפני שבע שנים, התנהל יומו של הרב הגאון רבי ישעיהו הרב שליט"א סביב העמדת תלמידים בכהנו כר"מ בישיבה בירושלים. ביום בהיר פסקו כליותיו מלתפקד.

במהלך טיפולי הדיאליזה אותם נאלץ לעבור, הכיר בחור בן 19 בשם פנחס. בן למשפחה שכולה, שאיברה את בנה בקרב עם מחבלים. טיפולי הדיאליזה השביתו את הבחור מלימודיו בישיבה, ושמחתו הייתה רבה כאשר גילה לצדו בחזר הטיפולים ר"מ פרטי בדמותו של הרב הבר...

לאחר קרוב לשנה של טיפולי דיאליזה, עבר הרב הבר השתלת כליה מוצלחת בסייעתא דשמיא. לאחר שהחלים החל לנסות למצוא תורם גם עבור פנחס, ידידו הצעיר. ואכן, אותר תורם פוטנציאלי, אלא שאותו בוקר הקדים אותו. הבוקר הנורא בו הגיע טלפון מאביו של פנחס, שבישר על פטירתו של הבן ז"ל. הטלטול העז, הזעזוע המצמרר הביאו את הרב למסקנה כי לא יתכן להשאיר מאחור את החולים במכוני הדיאליזה, כאשר ניתן להצילם בקלות יחסית. כך נוצרה מאליה עמותת "מתנת חיים", כאשר יום פטירתו של פנחס ז"ל הוא יום ההולדת שלה! גם כיום ממשיך הרב הבר בתפקידו העיקרי כמרכיץ תורה, אך לא

שעלה ממגוון הבדיקות שבוצעו בו במהלך החודשים הקודמים. הוא פשוט התכוון לתרום אחת מכליותיו עבור דוד.

"נשארתי לבד בחדר ההמתנה. קיבלתי זמן לעצמי בלבד. אפילו אשתי לא נכנסה איתי. בחרתי לנצל את הזמן הזה לאמירת 'ברכי נפשי'. זהו פרק של הוראה, והרגשתי מודה. רציתי להודות להשם על שזיכה אותי ואיפשר לי לעשות את הצעד הזה. לא כל אחד זוכה להיות מן הגוונים. לא כל אחד זוכה".

דוד, מאז ההשתלה אתם כבר ידידים בלב ונפש... אך האם תוכל לשחזר את המפגש הראשון ביניכם? המפגש הראשון? קשה לקרוא לזה "מפגש" כי הוא התחבא ממני - תוצאה של עדינות נפש... אבל הבנתי שברוך כלל זה כך, המפגש הראשון טעון, מורכב. בהמשך כבר באמת יכולנו להיפגש, לשר חת... התרגשתי אז מאוד ופשוט לא ידעתי מה לומר לו. התמלאתי בדמעות (שחלקן, כך מסתבר, נותרו בעיניו המלוכלחות עד לרגע זה...) מה יכולתי לומר, מלבד הודות לו? מלבד לברך אותו בכל הברכות שבעולם!?

אחרי שנים ארוכות של סבל בא אדם, צדיק, להציל אותך. והוא לא תורם לך כסף או זמן אלא ממש חלק מעצמו! למען האמת אני עדיין לא מעכל שזה התרחש במציאות, עדיין מתקשה להאמין שהנס הזה קרה לי! המתנתי לא פחות משמונה וחצי שנים, והתור היה ארוך ארוך.

מירוץ נגד הזמן

חג הסוכות, תשע"ב.

דימום בעין, לצד תחושה כללית לא טובה, הובילו את הרב רפאל לונטל למסקנה שצריך לגשת לרופא. הלה ביקש לבצע בדיקות דם. התוצאות שהעידו על 'קריאטנין' גבוה והמוגלובין נמוך כיוונו את החיצים לכליות.

'עד שלב די מאוחר הקפדתי שאף אחד בעולם לא ידע מהעניין חוץ מאשתי. מדוע שמרתי זאת בסוד? הסיבה העיקרית הייתה המחשבה שאם אני כבר עושה חסד בגופי, עדיף שזה יישאר ביני לבין קוני ולא אפסיד כתוצאה ממחמאות חלק מהמצווה. מה שגרם לי להיחשף זו הידיעה שהסיפור עשוי לגרום לעוד אדם להצטרף כתורם'

מניח את ידו מאותה מצוה של הצלת נפשות - שאינה יכולה להיעשות בידי אחרים. רק למי שעבר בעצמו השתלת כליה יש מהיכן לשאוב את אותן כמויות בלתי נתפסות של תעצומות נפש על מנת ללוות, לעודד ולתמוך בחולים עד ההשתלה המוצלחת בסייעתא דשמיא. כשבוע שעבר נערכה בבית החולים 'בלינסון' בפתח תקווה, ההשתלה ה-123 ביוזמת העמותה.

לא מזמן התקיימה חתונת בנו של הרב הבר, בה הייתה השתתפות יוצאת דופן של כמאתיים איש בעלי כליה בודדת. כלומר: 100 תורמים ר-100 מושלמים... גם עשרות רופאים - מן הבכירים בארץ - באו להוקיר את המהפך המתחולל בישראל בתחום השתלות הכליה, חתונה שהפכה למעמד נרגש של קידוש השם.

הרב הבר: "אני זוכה לראות לנגד עיני מדי יום, אנשים נדיבים באופן הכי מופלא של המושג "נתינה", בני אדם שמעניקים בצניעות וענווה איבר מגופם, ללא כל תמורה. הם נמצאים שם כשצריכים אותם - ונעלמים כשרוצים לומר להם תודה. אלו הם בני אדם שהבקשה היחידה שלהם אחרי התרומה: שתהיה להם כליה נוספת שגם אותה יוכלו לתרום".

הרב לונטל: "בעצם זו אינה שאלה ליהודי מאמין, אך מעשית הרב הבר פשוט לא נתן לי להתייאש... התפעלתי לראות כיצד הוא "לוקח אישית" כל אכזבה שמתפתחת בעקבות חוסר התאמה של תורם פוטנציאלי, וכך בעצם לא הייתי לבד במערכה. גם כאשר לא היה קיים תורם באופק, הוא לא נח ולא שקט אלא הפריח כל הזמן רעיונות ומחשבות חדשים שהעניקו תקווה. כמובן שאם היו לו במאגר יותר תורמים - היו לו גם יותר אפשרויות מעשיות".

"בסביבות חנוכה הוא התקשר אלי עם בשורה: יש תורם! אבל תדע לך שהוא כהן, כך שהוא אינו רשאי להיכנס לבית חולים (מחמת בעיות טומאה)... כיצד יתבצע אם כן התהליך? נחיה ונראה! אך דבר ראשון בוא נתקדם! שם התורם, "יוסף דויטש", לא אמר לי בשלב זה מאומה".

"השלב הראשון בהליך זו הצלבת נתונים על בסיס בדיקת דם פשוטה. הרב הבר הציע לי לתאם את נטילת הדם עם התורם שמתגורר בקרית ספר - וכאמור, ככהו איננו יכול להיכנס לבית חולים (הנושא נפתר בהשתדלות יוצאת דופן מצד ביי"ח בלינסון, אך זהו כבר נושא בפני עצמו ש. ו). יצאתי מירושלים בדרכי רכי ביי"ח 'בלינסון', קבענו להיפגש בצומת שילת. כאשר הגעתי למקום זיהיתי בהפתעה גמורה את יוסי דויטש - כך קרא לו בישיבת 'קול תורה' שם למדנו במשותף - וידידתי שהוא אכן התורם".

הרב דויטש, כיצד הגבת במפגש הראשון עם הנתרם?

הופתעתי מאוד. למרות שכן זיהיתי לפי השם במי מדובר ככלות הכל זו הייתה הפתעה גדולה.

מודעה ב'יתד נאמן'

איך הכל התחיל? איך הופכים לתורם כליה?

הרב דויטש: לפני כמה שנים קראתי בעיתון תיאור מצמרר על חולת כליות, שהייתה לה מכונת דיאליזה ביתית. בעלה ישב ולמד בסלון עם החברותא, כאשר לפתע הבחין בשלולית דם שמבצבצת מכיוון חדר השינה. הוא זינק לשם וגילה שאחד הצינורות התנתק והדם פשוט נוזל החוצה. בעקבות איבוד הדם הייתה אשתו נתונה בסכנת חיים מיידית, אך בסייעתא דשמיא חייה ניצלו. מטרת פרסום הסיפור הייתה להעלות את המודעות למצבם הקשה של חולי הכליות, ולאפשרות לסייע להם באמצעות תרומת כליה.

המקרה הזה מאוד תפס אותי ומאז התחלתי להתעניין בנושא - אם כי לא באינטנסיביות. קראתי מאמרים, בירתי אודות סיכונים ואף ערכתי בדיקות התאמה מינימליות. חלפו להם כשנתיים עד שמצאתי את עצמי ביום בהיר עם חשש לאבן בכליה. ברגע הראשון חלפה לי מחשבה שזהו. אני, כליה, כבר לא אוכל לתרום! בהמשך הסתבר שאין לי אבן, וכאשר אישר הרופא באוזני שבעיקרון אין לי כל מניעה לתרום כליה ידעתי שעכשיו אני כנראה הולך על זה! איך השתכנעת סופית? מה היה ה"מכה בפטיש"?

'קריאטנין' הוא רעלן המיוצר ע"י הגוף, ומסונן ע"י הכליה. רמתו הנורמלית נעה סביב 0.6-1.1 בעוד שאצלו זה העפיל ל-10! רמת המוגלובין נורמלית נעה סביב 14-18 ואילו אצלו היא נחתה ל-11. הוא עדיין לא קלט את המשמעות הדחופה, אך כאשר הגיע לבי"ח 'שערי צדק', נינוח על רגליו, קלט לפי תגובות הצוות שיש דברים בגו. הוחלט לערוך לו בדיקות מקיפות שיגלו אם חלה טעות באבחון הראשוני, אך אלו רק איששו את המסקנה שהכליות שלו חדלו מלפעול. הרב לונטל: "התגובה הראשונית תדהמה מוחלטת, אבל מיד צריך להתחיל לפעול. באין כליות אתה נאלץ להתחבר לדיאליזה שתסנן עבורך את הדם. דיאליזה זה לא רק להקדיש 6 שעות שלוש פעמים בשבוע. דיאליזה זו מערכת שמסננת את הדם 70 פעם, כאשר לצד הוצאת הרעלים מהדם היא מוציאה גם דברים טובים. הטיפול קשה ומותיר את החולה מותש מאוד".

"בנקודה זו אני מרגיש חובה לעצור ולספר על שיטה שמכונה 'דיאליזה פרטוגנית' שנתמכת ע"י ביי"ח 'שערי צדק'. הטיפול בשיטה זו נעשה באופן עצמאי בבית, ללא צורך באשפוז - מלבד בדיקה חודשית. אמנם, בשיטה זו יש להעניק לגוף טיפול ארבע פעמים ביום, ולא רק שלוש פעמים בשבוע, אך הוא נוח וקל לאין ערוך מטיפול באמצעות דיאליזה. אני מנצל את הכתבה כדי לספר אודותיה מכיוון שהופתעתי לשמוע מחולים שכלל לא שמעו על שיטה זו. אמנם בשיטה זו קיים סיכון כלשהו ללקות בזיהום, מכיוון שהטיפול נעשה באופן עצמאי ובבית. אך לצד הקפדה על הכללים ניתן להמשיך בשיטה זו בשגרת חיים באופן נורמלי יחסית. שיטה זו מועדפת על רופאים רבים מאחר שהיא לא גורמת לטראומה לגוף". "פניתי אל הרב הבר מעמותת "מתנת חיים" שהחל בפעילות מאסיבית על מנת להשיג לי תורם. הוא מצא שלושה - אך כל אחד מהם נפסל מחוסר התאמה. במשך החודשים שחולפים המצב הולך ומתדרדר, ומתפתחת תחרות סמויה בין הגוף... הרב הבר. עקרונות, עלולים להגיע למצב בו הגוף כבר לא מתאים להשתלה וקיוויתי שיימצא תורם מתאים ככל שיותר מהר".

היו רגעי יאוש?

הרב שמש: "ממש כך. אנחנו חיפשנו תורם לא רק בארץ אלא גם בחו"ל, אך אפילו המחשבה על הצורך לטוס להשתלה בחו"ל לא הייתה פשוטה. רק להגיע למקום זו כבר הוצאה של אלפי דולרים. אך עם ההוצאה הכספית השלמנו, כי תכננתי למכור את הבית כדי לכסות את ההוצאות. הבעיה הייתה גדולה הייתה חוסר בתורמי כליה. בעבר יכלו לערוך השתלות בפיליפינים אך השער הזה נחסם. גם בדרום אמריקה, נחסם. דיברתי על בסיס יומי עם כל מי שרק יכול לנסות לסייע - עד שהשיג לי הרב הבר את הרב שפירא. כך הגעתי ליום המיוחל, יום ראשון ר"ח כסלו תשע"ד, בו התבצעה ההשתלה בהצלחה".

26.87x31.81	3/4	41	עמוד	י תד נאמן - י תד השבוע	21/03/2014	41664997-6
עמותת מתנת חיים - 983641						

מימין לשמאל: הרב יוסף דויטש - תורם, הרב ישעיה הבר מעמותת "מתנת חיים", הרב לוונטל - נתרם

אבל, אבל! כשאתה מצליח להציל נפש מישראל, במר-בן הכי פשוט של המילה, אזי לא רק שקשיי ההשקעה מתגמדים נוכח זאת אלא שהם כמאן דליאתא ממש! כל קורא יכול להכניס את עצמו למקומי. ללבטים הראשוניים, לאדרנלין שנוסכת כך ההחלטה וכו' וכו'. אך כל מי שרוצה להרגיש את תחושת העילאיות שאני מרגיש מאז ההשתלה, צריך פשוט לעשות זאת!... שום משל לא יוכל לסבר את האוזן נוכח תחושה זו! אנשים לא יודעים, אבל חייהם של חולי הכליות אינם חיים. מעבר לבעיה עצמה הם מפתחים סיבוכים צדדיים נוספים וזאת מלבד עצם העובדה שהם לא יכולים לאכול נורמלי ובוודאי שלא לשתות. אלו לא חיים! כאשר למחרת ההשתלה ראיתי את הרב רפאל אוכל ארוחה, הרגשתי סיפוק עילאי - ושוב, אין לי את המילים להביע זאת!

מאז ההשתלה - שהתקיימה בט"ו תמוז תשע"ד - חלפו כבר תשעה חודשים, אך ההרגשה הטובה לא מתעמעמת - גם לא נראה לי שהיא הולכת אי פעם להיחלש.

הרב שפירא: הרגשתי מול הוועדה כמו גר בתהליך גיור. מצד אחד מתייחסים אליך יפה, מחייכים אליך, מעריכים אותך. אך מהצד שני עושים כמעט כל מה שאפשר בשביל להקשות עליך את המהלך... אין ספק שחלק מהמטרה של משיכת התהליך היא לאפשר לך המשך בעמ' 45

עם פחד בעיניים אלא עם מבט נחוש ורציני ושאלה אותי האם גם ילדים יכולים לתרום כליה? החל מהרגע בו מסכים אדם לתרום כליה, הוא נכנס להליך לא קצר של בדיקות וועדות. הרב דויטש: מדובר במסה של בדיקות שונות ומשונות, שמטרתן ראשית לאשר שהתורם בריא בגוף ובנפש. שנית שהתרומה תואמת מכסימלית לנתרם ושלישית שאין כל פגם אתי כקבלת דבר בתמורה וכו'. בשלב מסוים ישבתי מול צוות מורחב של כשבעה מומחים, רופא, עובדת סוציאלית, פסיכולוג וכו' שכל אחד מהם תיחקר אותי בתורו.

אני נזכר באנקדוטה. אחד המומחים התעניין אצלי בשיא הרצינות "מה אתה מצפה לקבל בתמורה מהקדוש ברוך הוא?" הוא כנראה הבין שאני מתכוון לקבל תמורה עבור התרומה דבר שאסור בתכלית על פי החוק... הסברתי לו שיחסינו של יהודי עם הקב"ה אינם של קח-חתן. אך הוא בכל זאת ביקש להבין כיצד אני אוכל לחילה התרומה לא תיקלט בגופו של הנתרם. השבתי לו שאני מצדי מסיים את חלקי במצווה בעצם התרומה. כיצד חשים נוכח החקירות החוזרות ונשנות, האם לא מתעורר חשק פשוט לקום ולהימלט מן החדר? הרב דויטש: השאלה מצוינת אך התשובה פשוטה ביותר: מי שהחליט לתרום כליה - לא זה מה שיעכב אותו. הכוונה של הוועדות בסופו של דבר לטובה, ויש לתורם לקחת בחשבון שמדובר בפרוצדורה ארוכה

מודעה גדולה שפורסמה ב'יתד נאמן' באחד מימי שלישי. תראה; גם כשיש לאדם כוונה לעשות דבר טוב הרי אם אין מי שממריץ אותו לכך הכוונה הטובה עלולה להישחק במרוצת החיים. המודעה הגדולה הזו - שנפרסה על פני עמוד שלם - קראה לי לקבל החלטה!

התהליך שעבר על הרב שפירא היה דומה. הוא קיבל מייל מחבר שדרושה תרומת כליה לאישה חולה ממתנדב עם סוג דם B - שזהו במקרה סוג הדם שלו. אך הרעיון היה נראה לו כל כך לא קשור שהוא פשוט מחק את המייל. כעבור חודש, נתקל באופן אקראי, בתיאור אורח החיים של חולה כליות הנוזק לטיפול דיאליזה קבוע. קרא והזדעזע. מכאן היתה הדרך קצרה: "את רוב המידע שלי קיבלתי מהרב ישעיהו הבר, שמנהל בהתנדבות את עמותת "מתנת חיים" ששמה לה למטרה לעודד תרומת כליות כמצוות הצלת חיים, בהתנדבות, ללא כל שכר בעולם הזה". אך הוא לא סמך על הרב הבר אלא יצא למסע תחקיר עצמאי של כל המידע שקשור לנושא: "התוצאה הייתה מדהימה. לא מצאתי בכל חיפושיי נתונים הסותרים את המידע הראשוני שקיבלתי מהרב הבר".

'גם ילדים יכולים לתרום?'

כיצד הגיבה האשה נוכח ההחלטה הדרמטית? הרב שפירא: אשתי לא נפלה מהכיסא. כנראה כבר מכירה את "השיגעונות" שלי. רק ביקשה ממני דבר אחד: להתקדם בתהליך הזה שלב אחר שלב. לעצור בכל שלב ולחשוב טוב האם רוצים להתקדם הלאה, ולישון לילה לפני שמקבלים כל פעם החלטה, כדי שלעולם לא נקבל החלטות בלהט הרגע. הסכמתי.

הרב דויטש: ברגע הראשון ששמעה על הרעיון היא בהחלט נבהלה - כמו שכל אדם שפוי אמור להגיב. אך כאשר הרחבתי וסיפרתי לה על הבידורים שערכתי בנושא, על האנשים עימם נפגשתי וכו' היא תמכה בי בהתלהבות עד לחיגוי למספר הטלפון שהופיעה במודעה והצעת עצמי כתורם פוטנציאלי.

והילדים עודכנו? ואם כן כיצד הגיבו? הרב דויטש: ההשתלה התקיימה ביום ראשון בשבוע. במוצאי שבת שלפני עדכנתי את הילדים הגדולים שהגיבו בבגרות נפלאה.

הרב שפירא: בתחילה ראינו פחד של ממש בעיניה של בתי הגדולה. היא הבינה מהר מכולם את ההשלכות, ופחדה יותר מכולם. הקפדנו שלא להסתייר מהילדים פרטים. הסברנו במילים פשוטות ומדויקות את הסיכונים, בלי הפרזה ובלי השמטה. נקודת המפנה בשיחה חלה כשסיפרנו להם על כמה נורא זה לחיות עם דיאליזה כל הזמן. על כך שהחיים אינם חיים, על כך שאי אפשר לשתות כלום... זו מציאות נוראה שנפתרת מיד לאחר הניתוח!... כשהם שמעו את הדברים הללו, הבינו והשתכנעו עד כמה שהדבר חשוב ומפעים... למחרת באה אליי בתי הגדולה, הפעם לא

מדהים ומרגש:

הכליה השפיעה על נפש המושתלת

ביום חול? "משהוסבר לה מהי 'ברכת המזון' הביעה פליאתה: "הרי זו הברכה של שבת - הארוכה הזו... אבל מה מברכים ביום חול? ! משהו קצר כזה. אוי, כמה בר-רוח! " נאנח הרב הבר לעצמו.

כיום היא מתפללת שלוש תפילות ביום, וכן. מברכת ברכת המזון גם ביום חול!...

הסיפור המדהים מכל התרחש עם פרופסור דגול (שמו שמור במערכת), מנהל מחלקה באחד ממרכזי הרפואה הנוודעים בארץ. גם הוא קיבל תרומת כליה מיהודי חרדי. עד ההשתלה הוא היה רחוק מאד משמירת מצוות, אך בשבת הראשונה לאחר ההשתלה שאל את עצמו "הייתכן? האם זה הגון שהכליה שמחיייה אותי, ששמרה עד השבוע שבת, תחדל משמירת שבת כיוון שהשתלה בגופי? ! מיד קיבל על עצמו לשמור שבת!

בשלב הבא שאל את עצמו: "הלוא הכליה שלי ניוונה עד כה מאוכל כשר בלבד - האם זה הגון כי מעתה תתחיל להיוון גם ממאכלות אסורות? !" הטלפון הבא היה אל הרב הבר, שהתבקש לשלוח מישוהו שילמד אותו יני שבת וכשרות.

ביקור בביתו מלמד על מטבח חרש, ומוצרי מזון בהכ-שר מהודר. "חדש כליותינו ותן לנו לב חדש לעבדיך!..."

לפני כשנה התחוללה סערה בארץ, בעקבות צעד רווי שנאה חולנית / חילונית, כאשר בעיר מסוימת, נאסרה הכניסה לחדרים לפארק העירוני. בדיוק באותה תקופה, קיבלה ילדה שמתגוררת באותה עיר, תרומת כליה מאברך חרדי המתגורר בעיר סמוכה - כמוכן בהתנדבות, ללא תמורה וללא כל היכרות מקדימה עם משפחתה.

בשיחת טלפון כאובה שקיבל הרב הבר, שחו הורי הילדה את כאבם לנוכח ההשתלחות בציבור שאחד מבניה הציל את חיי ביתם, בהפנותם שאלה צינית: "האם לבת שלנו מותר להיכנס לפארק? - הלוא בגופה פועמת כליה של חרדי..."

על פי הוראת גדולי הפוסקים, "מתנת חיים" מסייעת בהשתלות לכל רבדי האוכלוסייה בישראל, כאשר כמעט כל התורמים מגיעים מקרב ציבור שומרי המצוות, ואילו הרבה מהמקבלים הינם כאלו שעדיין לא זכו לאורה של תורה. עובדת יסוד זו יוצרת ומגלגלת באופן קבוע סיפורים מרטיטים: אברך, תושב מרכז הארץ, תרם כליה לאשה שאינה שומרת תומ"צ מהצפון - לאחר שקיבל את ברכת אחד מגדולי הדור שליט"א "שהכליה שלך תשפיע על נפשך". תקופה קצרה אחר ההשתלה, התקשרה אל הרב הבר ושאלה: "איזו ברכה מברכים אחרי שאוכלים לחם

23.41x18.29	4/4	45	עמוד	י תד השבוע	21/03/2014	41665032-7
עמותת מתנת חיי - 983641						

מוסר כליות

המשך מעמ' 41

לחזור כך בכל רגע, וודאי כי לא מדובר בהחלטה נמהרת של רגע אחד.

בהתחלה, כמעט "השתגעתי". איני רגיל לחכות כל כך הרבה. בדרך - כלל כשאני מחליט משהו אני מבצע אותו מיידית. בקושי מצליח לחכות לילה והפעם - נדרשתי לעצבים של ברזל וסבלנות רבה.

'להדביק' את הקוראים

האם בלילה לפני הניתוח מצליחים להירדם?

לילה לפני ההשתלה? לילה לפני הבדיקות הראשונות.

הרב שפירא: יום הבדיקות הרשמי הראשון שבר לראשונה את מעטה הקרח. בלילה שלפני לא הצלחתי להירדם עד 2 בלילה, וב-4 וחצי כבר עמדתי על הרגליים. וזו בהחלט לא התנהגות רגילה בשבילי... לכאורה, מדובר בבדיקות כמעט שגרתיות. ממש לא משהו מיוחד, כך שלא מדובר בפחד. ובכל זאת ההרגשה הייתה ש'משהו חדש מתחיל', והמשהו הזה סחרר אותי לחלוטין. היום הזה ייזכר כאחד מהשלבבים המשמעותיים בתהליך.

הרב דויטש (בחיוך לא מאופק): ביום הניתוח הייתה אשתי צריכה להעיר אותי!... תראה, אנשים שנוטים לקבל החלטות רק בתום 500 שנות בירורים סביר להניח שגם לא יתורמו כליה. תורם כליה פוטנציאלי הוא בעיני אדם שמ'סוגל לקפוץ למים. וישנה גם סוכרייה קטנה למי שמחליט לקפוץ: אם חלילה יזדקק התורם אי פעם בחייו לתרומת כליה, הוא מוקפץ אוטומטית לראש התור הלאומי.

מה גורם לתורם כליה להישחף?

הרב דויטש: עד שלב די מאוחר הקפדתי שאף אחד בעולם לא ידע מהעניין חוץ מאשתי. לקראת ההשתלה יידעתי רק את הורי - שאגב תמכו ועודדו אותי - את הורי אשתי, את הרב שלי ועוד חבר נוסף שנוקתי לסיועו בתקופה זו. מדוע שמרתי זאת בסוד? הסיבה העיקרית הייתה המחשבה שאם אני כבר עושה חסד בגופי, עדיף שזה יישאר ביני לבין קוני ולא אפסיד כתוצאה ממחמאות חלק מהמצווה. אך מה שגרם לי להיחשף זו הידיעה שהסיפור עשוי לגרום לעוד אדם להצטרף כתורם!

הרב שפירא: למה לתרום כליה אחת כשאפשר לתרום

הרבה? כליה אתה יכול לתת רק אחת, אבל אם בזכות סיפור הדברים תוכל לגרום לעוד אנשים לתרום - הרי זו עשויה להיות מצווה כפולה ומכופלת! אני מקווה שלפחות אחד מהקוראים, גם יידבק בחיידק הזה של הצלת חיים!

הרב שמש: השנה זכיתי לראשונה לחגוג את פורים בשמחה, בלי לחץ. אתה יודע מה זה? חגגתי בבית, בלי ללכת לבית חולים! תמיד הייתי צריך לתכנן את עצמי בהתאם לטיפולי הדיאליזה, אותם הייתי עושה בימי ראשון. אבל השמחה היא כמובן לא רק בפורים - אלא במשך כל השנה. השינוי ניכר בעיקר בחגים. מה עושה יהודי בראש השנה? הולך לבית כנסת להתפלל, אוכל תפוח בדבש... אך אני הייתי צריך לתכנן את עצמי היטב, ובמידת הצורך להתפנות לבית החולים גם במהלך החג!

הדבר היחיד שיש לי לומר זה "תודה רבה" ושוב "תודה רבה". "השם יברך אותך" ושוב "השם יברך אותך". אנחנו עומדים בקשר מתמיד ברצף של פעם-פעמיים בשבוע, אך ככל שאודה לו זה לא יספיק. בעצם אין לי מילים להודות לו וכבר השלמתי עם עובדה זו... תראה; כל תורם הוא אדם נפלא בפני עצמו, אבל הבחנתי שמתורם שלי כולם ממש התפלאו, גם הצוות בבית החולים ציין באוזני שהתורם הזה "נפל עליך מהשמיים"!

לפני כחודשיים ערכתי סעודת הודיה, הרב שפירא השתתף בה אך הרב הבר נאלץ להעדר ממנה. סלחתי לו... עדיף שישקיע את זמנו בהצלת נפש נוספת בישראל! מרוב שהתרגלתי להתנהל כחולה כליות אני לפעמים מתעורר בבוקר כאשר נושא ההשתלה מודחק בזיכרוני. לפתע אני מתנער ונוזכר: אוהו! בעצם אני בריא! אני עדיין לא מאמין שאני חי במציאות הזו - היינו כחולמים!

הרב לונטל: גם לך קורה שאתה מתעורר ומדמיין שהכליות שלך עדיין לא עובדות?

גם בחלום אני לא מסוגל לטעות ולחשוב שהכליות שלי לא פועלות. אני לא מסוגל לבלבל בין המציאות העכשווית למציאות בה אני נדרש ארבע פעמים ביום להעניק לעצמי טיפול מציל חיים...

ברצוני לציין נקודה שמדהימה אותי באישיותו של הרב דויטש: הוא מתעקש לא לקבל ממני כל מתנה, או הבעה של הכרת טובה. הרב היחיד שהוא "מתיר" לי זה משלוח מנות בפורים.

...ומה כתבת לו בפורים תשע"ד?

"חיינו הם חייכם!"

למה לא "חיי הם חייך"?

אנשים לא מבחינים, אך מאחורי כל תורם עומדת אשה. אשה שהדבר החשוב לה ביותר בעולם זה בעלה, והיא תומכת בו לעשות את הצעד הנועז הזה של תרומת כליה. הרב דויטש לא תרם לבדו את התרומה הזו! מאידך גיסא, התרומה לא הצילה רק את חיי - אלא את חיי כל משפחתי! הוא אשר אמרנו: "חיינו הם חייכם!"...

איך אתה מרגיש כיום?

נכנסתי לניתוח עם רמת המוגלובין 8, ומיד לאחריו הוא העפיל ל-15! רמת ה'קריאטין' לעומת זאת נחתה לרמה הנורמלית - כך שברוך השם אני מרגיש ככל אדם אחר.

מילה לעם ישראל...

ראשית חשוב להדגיש נקודה שרבים לא מודעים לה: הקב"ה ברא את האדם עם שתי כליות, כאשר לתפקודו תקין די בכליה אחת. במקרה שנוצרת בעיה בתפקוד כליות אזי לא קיים מצב בו כליה אחת כן מתפקדת והשנייה לא. כלומר; בל יחשוב אדם שכדאי לו לשמור על הכליה השנייה כ"רזרבה", משום שכליות אינן דומות לעיניים בהן אין כל קשר בין תפקוד עין אחת לשנייה ובהחלט ייתכן שרק אחת תתפקד. בתפקוד הכליות או ששתיהן עובדות מצוין או שחלילה שתייהן לא מתפקדות. קיים מצב תיאורטי בו רק כליה אחת לוקה במחלה, אך זה דבר נדיר שדומה לפחד מתאונת דרכים.

תרומת כליה איננה חיוב, אך היא מצווה גדולה. זו התרומה הגדולה ביותר שאדם יכול לתרום "מעצמו" אך ללא הוצאות ממוניות - אם כי בהשקעת זמן. מדובר בהצלת נפשות פשוטו כמשמעו, בלי כל גזמאות. לא הכל ניתן להיכתב מעל גבי עיתון, אך אם אדם מסופק אם לתרום ורוצה להבין את משמעות התרומה אני מבקש ממנו ליצור עמי קשר ואשמח לשוחח עמו בפרטיות.

הרב שמש: אני לא רוצה לומר לאף אחד מה לעשות, אני רק מציע לאנשים לעצור משגרת חייהם ולהקדיש מספר רגעים של מחשבה אודות איכות חייהם של חולי הכליות. אני אומר בפה מלא שלמרות טיפולי הדיאליזה חייהם אינם חיים, אז אם לא היה קיים פתרון אז לא נותר אלא להתפלל, אך הפתרון הלא נמצא בהישג יד. אני מאמין שרבים שיתבוננו בנקודה הזו יתעוררו להצטרף, לתרום, ולהציל נפשות.